

ΕΚΚΛΗΣΗ ΑΠΟ ΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΓΙΑ ΔΡΑΣΗ Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το 2018 ως [Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς](#) αποτελεί σημείο καμπής για το συνεχώς αναπτυσσόμενο κίνημα της Ευρώπης υπέρ της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οφείλουμε να αναπτύξουμε αυτή τη δυναμική για να αναγνωρίσουμε και να απελευθερώσουμε τη θετική και συνεκτική δύναμη της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς και των αξιών μας, ώστε να συνδέσουμε τους Ευρωπαίους πολίτες και τις κοινωνίες, και να δώσουμε ένα βαθύτερο νόημα σε ολόκληρο το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα. Η ώρα για την ανάληψη δράσης έχει έρθει.

Αυτή η «Εκκλήση από το Βερολίνο για Δράση» παρουσιάζεται στη [Συνάντηση Κορυφής για την Ευρωπαϊκή Κληρονομιά στις 22 Ιουνίου του 2018](#) στο Βερολίνο από τους 3 συνδιοργανωτές, δηλαδή τη [EUROPA NOSTRA](#)- τη φωνή της Πολιτιστικής Κληρονομιάς στην Ευρώπη- τη Γερμανική Επιτροπή Πολιτιστικής Κληρονομιάς ([DNK](#)), η οποία είναι ο εθνικός συντονιστής του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς στη Γερμανία- και το Πρωσικό Ίδρυμα για την Πολιτιστική Κληρονομιά ([SPK](#)), με έδρα το Βερολίνο.

Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Ε.Ε.Π.Κ.), η πρώτη Ευρωπαϊκή Συνάντηση Κορυφής για την Πολιτιστική Κληρονομιά, που πραγματοποιήθηκε από τις 18 έως τις 24 Ιουνίου 2018 στο Βερολίνο, ένωσε πλήθος πολιτών και οργανώσεων από όλη την Ευρώπη. Μεταξύ αυτών βρέθηκαν εκπρόσωποι θεσμών, συνδέσμων, ιδρυμάτων και πανεπιστημίων, καθώς και θρησκευτικών κοινοτήτων και συνόλων, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα της πολιτιστικής κληρονομιάς: αρχιτέκτονες, μουσειολόγοι, διατηρητές-αναστηλωτές, τεχνίτες, καλλιτέχνες, ιδιοκτήτες ιδιωτικών ιστορικών οικιών και συνόλων, ερευνητές και δάσκαλοι- αντιπρόσωποι δημοσίων αρχών και οικονομικών θεσμών- επιχειρηματίες, start-ups, ιστορικοί (τέχνης), δημοσιογράφοι, φωτογράφοι, μαθητές και νεαροί εθελοντές- μαζί με Υπουργούς Πολιτισμού, Δημάρχους ιστορικών πόλεων, μέλη ευρωπαϊκών, εθνικών και τοπικών κοινοβουλίων, αντιπροσώπους των θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του Συμβουλίου της Ευρώπης, η UNESCO και το ICCROM και πολλά άλλα δίκτυα ευρωπαϊκής κληρονομιάς.

Αυτή η «Εκκλήση από το Βερολίνο για Δράση» αντλεί έμπνευση και αξιοπιστία από τις γνώσεις, τον ενθουσιασμό και την αφοσίωση όλων των γυναικών και ανδρών που ενδιαφέρονται για την πολιτιστική κληρονομιά (υλική, άυλη και ψηφιακή) και που αφιερώνουν την τεχνογνωσία τους, το χρόνο και την ενέργειά τους, ως επαγγελματίες ή ως εθελοντές, για να εξασφαλίσουν τη διάσωση και παράδοση της πολιτιστικής κληρονομιάς στις μελλοντικές γενιές. Η οικονομική αξία της δουλειάς τους είναι σημαντική- η κοινωνική και πολιτιστική αξία της είναι ανεκτίμητη.

Η «Εκκλήση από το Βερολίνο για Δράση» εστιάζει επίσης στη συμβουλευτική και τη στήριξη των [εθνικών συντονιστών του Ε.Ε.Π.Κ.](#), των μελών των [Επιτροπών που σχετίζονται με το Ε.Ε.Π.Κ.](#), καθώς και των μελών της [Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για την Κληρονομιά 3.3](#). (European Heritage Alliance).

Καλούμε τώρα όλους όσους ενδιαφέρονται για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της Ευρώπης να υπογράψουν, να στηρίξουν και να διαδώσουν ευρέως αυτό την Έκκληση από το Βερολίνο για Δράση.

Η ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΚΑΤΩΘΙ ΥΠΟΓΕΓΡΑΜΜΕΝΟΙ ΠΟΛΙΤΕΣ, ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ... στεκόμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε και να μοιραστούμε την ευθύνη μας να αναπτύξουμε τη συνεκτική δύναμη και δυναμική της κοινής μας πολιτιστικής κληρονομιάς για την προώθηση μιας πιο ειρηνικής, εύπορης, ανοιχτής σε όλους και δίκαιης Ευρώπης.

Σήμερα, με το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς, έχουμε μια μοναδική ευκαιρία να επηρεάσουμε το διάλογο σχετικά με το μέλλον της Ευρώπης. Έχοντας να αντιμετωπίσουμε τόσες προκλήσεις, ακόμα και απειλές απέναντι σε βασικές ευρωπαϊκές αξίες, αυτός ο διάλογος δεν μπορεί να εστιαστεί αποκλειστικά σε πολιτικά, οικονομικά ή σχετικά με την ασφάλεια θέματα. Πρέπει να «αλλάξουμε τον τόνο» του αφηγήματός μας για την Ευρώπη. Πρέπει να τοποθετήσουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά στη θέση που της ανήκει: στο κέντρο της ευρωπαϊκής πολιτικής και των ευρωπαϊκών προτεραιοτήτων.

ΓΙΑΤΙ; ΕΠΕΙΔΗ ...

1. Η πολιτιστική μας κληρονομιά είναι το χαρακτηριστικό που μας κάνει Ευρωπαίους καθώς αντικατοπτρίζει τις ποικίλες και κοινές μας αξίες, πολιτισμούς και αναμνήσεις. Επομένως, είναι η αληθινή ενσάρκωση της ευρωπαϊκής «Ένωσης μέσω της Διαφορετικότητας» και μας βοηθά να αντισταθούμε σε διχαστικές δυνάμεις που αποτελούν κίνδυνο για την κοινωνία μας.
2. Η πολιτιστική μας κληρονομιά αντανακλά τις πολλαπλές διαστάσεις της ταυτότητάς μας - τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές. Αυτές οι διαστάσεις είναι όλες αλληλένδετες, ενισχύουν η μία την άλλη και εξελίσσονται συνεχώς.
3. Η πολιτιστική μας κληρονομιά τροφοδοτεί την αίσθηση του ανήκειν σε μια τοπική κοινότητα και το αίσθημα ενότητας και αλληλεγγύης στην Ευρώπη.
4. Η πολιτιστική μας κληρονομιά συνδέει γενιές αφού αντανακλά τη γόνιμη αλληλεπίδραση και τις διασυνοριακές μετακινήσεις ανθρώπων και ιδεών στη διάρκεια πολλών αιώνων κοινής ιστορίας. Συνεπώς, αποτελεί τη βάση για ένα γεμάτο σεβασμό πλούσιο διάλογο και για αλληλεπίδραση εντός και μεταξύ κοινοτήτων στην Ευρώπη αλλά και με άλλους πολιτισμούς παγκοσμίως.
5. Η πολιτιστική κληρονομιά μας εξασφαλίζει τη γεφύρωση του παρελθόντος και του μέλλοντος. Μας επιτρέπει να αντλήσουμε από τις πολιτιστικές παραδόσεις και την ιστορία και να χτίσουμε πάνω σε αυτές, ενώ παράλληλα μας βοηθά να θεραπεύσουμε πληγές και να κλείσουμε τα οδυνηρά κεφάλαια του παρελθόντος. Συγχρόνως, εμπνέει συνεχή δημιουργικότητα και καινοτομία. Έτσι, αποτελεί πηγή για συνεχή μάθηση και έμπνευση και βάση για τη διαμόρφωση ενεργών και υπεύθυνων πολιτών.
6. Η πολιτιστική μας κληρονομιά αποτελεί, επίσης, σημαντικό οδηγό για την αειφόρο ανάπτυξη και τη βελτιωμένη κοινωνική συνοχή, καθώς και πηγή μεγάλου αριθμού επικερδών - άμεσα και έμμεσα - επαγγελμάτων.
7. Η πολιτιστική μας κληρονομιά φέρνει αρμονία και ομορφιά στο ζωτικό μας περιβάλλον, τόσο στο τεχνητό όσο και στο φυσικό, και έτσι βελτιώνει την ευημερία και την ποιότητα ζωής μας.

Στη χρονιά αυτή, που σηματοδοτεί την 70η επέτειο από την [Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων](#), επαναλαμβάνουμε ότι το δικαίωμα στην πολιτιστική κληρονομιά είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα. Τη χρονιά αυτή, που αποτελεί Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς, επιβεβαιώνουμε την αφοσίωση στις αρχές εκείνες που έχουν διατυπωθεί σε μεγάλο αριθμό [σχετικών κειμένων](#) και έχουν υιοθετηθεί από πολλούς ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς. Είναι πλέον η ώρα οι αρχές αυτές να μεταφραστούν σε πράξη με απτά αποτελέσματα για την Ευρώπη και τους πολίτες της:

ΔΡΑΣΗ 1 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Σας καλούμε να δομήσουμε ένα ισχυρό Ευρωπαϊκό Σχέδιο Δράσης για την Πολιτιστική Κληρονομιά, το οποίο θα μείνει ως κληροδότημα του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Αυτό το Σχέδιο Δράσης, το οποίο ήδη ανακοινώθηκε στη πρόσφατα υιοθετημένη [Νέα Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τον Πολιτισμό](#), πρέπει να προετοιμαστεί και να εφαρμοστεί με την πλήρη συμμετοχή και αφοσίωση όλων των σχετικών δημοσίων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων, και της κοινωνίας των πολιτών. Πρέπει, επίσης, να είναι ολιστικό και συνδεδεμένο με άλλες σημαντικές πολιτικές και προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε πλήρη συμφωνία με τα πρόσφατα [συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#). Αναφερόμαστε σε στόχους και τομείς πολιτικής όπως η κοινωνική συνοχή, η τοπική ανάπτυξη, η αστική ανάπτυξη, η ανάπτυξη της υπαίθρου, το περιβάλλον, οι ναυτικές και τουριστικές πολιτικές, το πρόγραμμα βιωσιμότητας και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, η έρευνα και καινοτομία, οι ψηφιακές πολιτικές, η εκπαίδευση και δεξιότητες και, φυσικά, αναφερόμαστε στους νέους. Αυτό το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει να είναι ακόμα ιδιαίτερος εξωστρεφές, αφού η Ευρωπαϊκή Ένωση καλείται να αναλάβει την παγκόσμια ευθύνη και να επικοινωνήσει με εταίρους μέσα και πέρα από τα σύνορά της. Το Σχέδιο Δράσης θα πρέπει επομένως να είναι σε συνοχή με την [Ευρωπαϊκή Διάσκεψη του Φάρο για την Αξία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την Κοινωνία](#) και την πρόσφατη [Στρατηγική για την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Κληρονομιά του 21ου αιώνα](#), και με το [Πρόγραμμα 2030 του ΟΗΕ για την Αειφόρο Ανάπτυξη](#).

ΔΡΑΣΗ 2 ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Σε στήριξη του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Σχεδίου Δράσης για την Πολιτιστική Κληρονομιά, καλούμε τους θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης να αναγνωρίσουν την πολιτιστική κληρονομιά ως στρατηγική προτεραιότητα στα [επικείμενα πολιτικά προγράμματα](#) και στο [νέο πολυετές χρηματοδοτικό πλαίσιο της Ε.Ε. \(2021-2027\)](#). Αυτό θα συμβάλει στην αναγκαία επένδυση στο ανθρώπινο και πολιτιστικό κεφάλαιο της Ευρώπης και στην προώθηση των αξιών της Ευρώπης. Την ίδια στιγμή, δεσμευόμαστε όλοι στη συνέχιση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τις πολλαπλές [αξίες και οφέλη](#) της πολιτιστικής κληρονομιάς για την Ευρώπη. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό υπό το πρίσμα των επικείμενων εκλογών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου το Μάιο του 2019 και τον επακόλουθο διορισμό της νέας Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

ΔΡΑΣΗ 3 ΓΕΦΥΡΩΣΗ ΤΟΠΙΚΟΥ, ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΠΙΠΕΔΟΥ

Τα διάφορα επίπεδα διακυβέρνησης αποτελούν κομβικούς πρωταγωνιστές για την πλήρη αξιοποίηση της δυναμικής της πολιτιστικής κληρονομιάς ως μια στρατηγική πηγή για την κοινωνία, την οικονομία, τον πολιτισμό και το περιβάλλον. Επομένως, καλούμε όλα τα Κράτη, τις Περιφέρειες και Πόλεις στην Ευρώπη να συνεχίσουν να αναπτύσσουν μία ολιστική και φιλόδοξη πολιτική καθώς και σχέδια δράσης για την πολιτιστική κληρονομιά. Τα παροτρύνουμε ακόμα να ενισχύσουν τον διάλογο και τη συνεργασία με τους σχετικούς ευρωπαϊκούς και διεθνείς οργανισμούς, καθώς και με την κοινωνία των πολιτών. Εξασφαλίζεται έτσι, ότι οι πολιτικές και τα προγράμματα δράσης που υιοθετούνται από τα διάφορα επίπεδα της διοίκησης – από τοπικά και εθνικά μέχρι και Ευρωπαϊκά – αλληλοεμπλουτίζονται και είναι συνεκτικά.

ΔΡΑΣΗ 4 ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΑΝΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΤΟΥ

Η πολιτιστική κληρονομιά είναι μοναδική και αναντικατάστατη. Ωστόσο, είναι συχνά ευάλωτη και τίθεται ακόμα και σε κίνδυνο. Επομένως, είναι δικό μας συλλογικό καθήκον να διασώσουμε αυτόν τον θησαυρό για να τον παραδώσουμε για περαιτέρω χρήση και ανάδειξη στις μελλοντικές γενιές. Πρέπει να ενισχύσουμε τους απαραίτητους ανθρώπινους και χρηματικούς πόρους και να επενδύσουμε στην καλλιέργεια των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων, ώστε να εξασφαλίσουμε τη σωστή διατήρηση, ανάπτυξη και μετάδοση της κληρονομιάς μας, τόσο σε φυσική όσο σε ψηφιακή μορφή. Σε αυτή τη διαδικασία, πρέπει βεβαίως να εμπλέξουμε πλήρως τα πανεπιστήμια και την ερευνητική κοινότητα, να αναπτύξουμε καινοτόμα επιχειρηματικά μοντέλα και να καλλιεργήσουμε δημιουργικές συνέργειες μεταξύ της κληρονομιάς και των τεχνών. Θα πρέπει επίσης να αναγνωρίσουμε την αξία την άυλης έκφρασης της κληρονομιάς μας, η οποία συνεχώς εξελίσσει και εμπλουτίζει την κοινωνία και το καθημερινό μας περιβάλλον.

ΔΡΑΣΗ 5 ΕΠΕΝΔΥΣΗ ΣΕ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΜΕ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ

Πρέπει να εξασφαλίσουμε και να διευκολύνουμε επαρκείς επενδύσεις, δημόσιες και ιδιωτικές, για την ποιοτική ανάπλαση των γειτονιών, των πόλεων και της εξοχής, με βάση τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την προσαρμοστική επανάχρηση, με οδηγό πάντα την πολιτιστική κληρονομιά· εμπνευσμένη από τις αρχές της υψηλής ποιότητας «Baukultur», όπως διατυπώθηκαν στη [Διακήρυξη του Νταβός](#) και υιοθετήθηκαν στις αρχές του Ευρωπαϊκού Έτους Πολιτιστικής Κληρονομιάς· και εμπλουτίστηκε από την ενεργή συμμετοχή πολιτών, κοινοτήτων και οργανώσεων. Καλωσορίζουμε μία δημιουργική και γεμάτη σεβασμό αλληλεπίδραση μεταξύ της προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των σύγχρονων επιρροών στο δομημένο περιβάλλον μας, οι οποίες συμβάλλουν στην πολιτιστική κληρονομιά του μέλλοντος.

ΔΡΑΣΗ 6 ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗΣ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΥΤΕΡΗΣ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ

Πολύ μεγαλύτερη σημασία θα πρέπει να δοθεί στην πολιτιστική κληρονομιά στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων – επίσημων και ανεπίσημων – για όλες τις ηλικίες. Αυτό θα δώσει έναυσμα για μια ισχυρότερη κοινωνική ενασχόληση με την προστασία και την μετάδοση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Ειδική προσοχή πρέπει να δοθεί στην εκμάθηση της ιστορίας και στην ερμηνεία της πολιτιστικής κληρονομιάς, εντάσσοντάς τες σε ένα ευρύτερο χρονικό πλαίσιο του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος της Ευρώπης. Αυτό θα εφοδιάσει τους πολίτες της Ευρώπης, και ειδικά τα παιδιά μας και τους νέους, με τα απαραίτητα εργαλεία που θα επιτρέψουν τη διαμόρφωση μιας βαθύτερης κατανόησης των συνεχών συναντήσεων και συναλλαγών μέσα στην Ευρώπη, καθώς και μεταξύ Ευρώπης και άλλων πολιτισμών του κόσμου. Όλες αυτές οι δραστηριότητες θα βοηθήσουν να χτιστούν βαθύτερες σχέσεις σεβασμού και κατανόησης μεταξύ των ανθρώπων και των τόπων στους οποίους ζουν, εργάζονται ή τους επισκέπτονται. Αυτό επίσης θα καλλιεργήσει περισσότερη κατανόηση, σεβασμό και θα επιτρέψει την ομαλότερη ένταξη των νέων κατοίκων της Ευρώπης.

ΔΡΑΣΗ 7 ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΔΥΝΑΜΙΚΗΣ

Το Ευρωπαϊκό Έτος Πολιτιστικής Κληρονομιάς έχει ενδυναμώσει τη θεσμοθέτηση πολιτικών και έχει ενεργοποιήσει μια ευρεία κινητοποίηση υπέρ της πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης. Πρέπει τώρα να εδραιώσουμε και να βελτιώσουμε τις συνέργειες μεταξύ ενός ευρέως φάσματος δημοσίων και ιδιωτικών ενδιαφερόμενων, συμπεριλαμβάνοντας σχετικούς Ευρωπαϊκούς και διακρατικούς οργανισμούς, καθώς και την κοινωνία των πολιτών. Για να επιτευχθεί αυτό, είναι ανάγκη να βρούμε επαρκείς λύσεις για τη δημιουργία μιας σταθερής πλατφόρμας για τη συλλογή γνώσεων, για την ενίσχυση των ικανοτήτων και για τον συντονισμό των προσπάθειών προάσπισης της πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ευρώπη.

Βερολίνο 22 Ιουνίου 2018

Την «Έκκληση από το Βερολίνο για Δράση» μπορείτε να την υπογράψετε στην ιστοσελίδα της Europa Nostra www.europanostra.org/berlin-call-action